

2020-08-31 TIES -koordinaatioryhmän kokous

Tietovirta- ja sanastotyön koordinaatioryhmän kokous

- ma 31.8.2020 klo 13.00-15.00
- Zoom <https://cscfi.zoom.us/j/9435634286>

Osallistujat

- Jukka Haapamäki, OKM
- Walter Rydman, CSC
- Outi Kivipelto, OPH
- Anna Loukkola, Tilastokeskus
- Pauli Sutelainen, OPH
- Laila Puranen, OPH
- Ilmari Hyvönen, OKM
- Tomi Kytölä, OKM
- Liisi Hakalisto, OKM
- Tero Huttunen, OKM
- *Riikka Rautanen, Tilastokeskus (poissa)*
- *Erja Nokkanen, OPH (poissa)*
- Heini Manninen, CSC (siht.)

Jäsenet

- jäi tarkennettavaksi

Vakituinen asiantuntijavieras

- jäi tarkennettavaksi

Asiantuntijavieraat

- jäi tarkennettavaksi

Asialista

1 Kokouksen avaus ja työjärjestyksestä päättäminen

- Kokous avattiin klo 13:04
- Todettiin pj:n johdolla, että tämä on aloituskokous, jossa käydään asettamiskirje läpi
 - Katsotaan myös muita ajankohtaisia jos tarpeen aj on asiaa
 - Loppuaiheena OKSA-sanastotyön kilpailutus
- Hyväksyttiin asialista
- Pidettiin esittäytymiskierros

2 Edellisen kokouksen pöytäkirjan ja keskustelumuistion hyväksyminen

[2019-05-09 Koordinaatioryhman kokous](#)

- Hyväksyttiin edellisen kokouksen asialista

3 Tilannekatsaus TIES-koordinaatioryhmän asettamiseen, osallistujiin ja tavoitteisiin

- Asettamiskirje
 - Tilannekatsaus:
 - Virallinen asettamiskirje vielä hyväksymättä, lähtee OKM:n (Haapamäki) toimesta eteenpäin myöhemmin
 - Analytiikkajaoston jäsenet on myös nyt valmiina
 - Haapamäki esitteli kokonais kuvaa
 - Koulutuksen ja tutkimuksen tiedontuotanto ja ohjaaminen OKM:ssa
 - OKM:n osastojen vastuulla oleva ryhmät (osallistujat OKM, OPH, Tilastokeskus, CSC)
 - TIES
 - Vipunen (tiedon esilletuominen)
 - KV-indikaattorit (on tukiryhmä OECD indikaattorit työlle; hieman sukua Vipuselle)
 - Näiden alla on koulutussektori kohtaisia ryhmiä

- OPTIETOR, TTV, toinen aste, perusopetus, varhaiskasvatus (nämä kolme viimeistä on asettamatta, on ajateltu, että tällaiset olisi hyvä olla näissäkin, vastaavasti kuin korkeakoulujen puolella)
- Näiden yläpuolella OKM:n omat sisäiset ryhmät
 - Kokonaisarkkitehtuuri (asettamatta)
 - Tiedon hyödyntäminen ja analyysitoiminta
 - Tiedon käyttö rahoituksessa
- Tietovirtojen kannalta tärkeä havaita että OKM ja OPH tekevät CSC:n kanssa yhteistyötä, kulminoituu vuosisopimuksiin - tämä iso kuva ohjauksen kokonaisuudesta
- Keskusteltiin Haapamäen esittelemästä kokonaiskuvasta
 - Todettiin, että lisättävä kokonaiskuvaan myös
 - VAPOS-CSC -vuosisopimus
 - tapa huomioida vapaa sivistystyö myös
 - Todettiin, että kuvaa on järkevintä muokata kun ohjauksen ryhmiä asetetaan
 - Kytölä: Arkkitehtuuriryhmään on nimeämispyyntö ministeriössä menossa. Mihin kohtaan taiteen perusopetus menee tässä kuvassa?
 - Puranen: Eikö kokonaisarkkitehtuuriryhmään tule jäseniä myös OPH:sta, eli ei olisi vain OKM:n sisäinen?
 - Kytölä: Kyllä
 - Haapamäki: Idea on, että tämä yhteinen tietovirta-ryhmä olisi läpileikkaava kaikkien tietovirtojen osalta, ja huomioi eri näkökulmat

Katselmoitiin asettamiskirje:

- Kirjeessä asetetaan 3 ryhmää
 - TIES -koordinaatio
 - Opetustoimen sanastojaos
 - Oppimisanalytiikkajaos
- Sama rakenne kuin edelliselläkin kaudella
- Keskustelua tehtävistä, jotka kuvattu asettamiskirjeessä:
 - Kohta 1. Koulutuksen ja tutkimuksen tietoa
 - VM ja DVV-vetoisista projekteista:
 - Kytölä: Alustaan liittyviä kehitysasioita, pystyykö alusta tukemaan sitä organisaatiomallia jota halutaan?
 - Viivästyi DVV:n puolella samoin VM:ssa henkilövaihdosten takia
 - Puranen: Onko mietitty KARVI:n roolia tässä? On tiettyssä mielessä itsenäinen toimija
 - Haapamäki: KARVI on osa OPH:ta (organisaation näkökulmasta)
 - Puranen: Pitänee keskustella heidän kanssa sisäisesti
 - Huttunen: Karvin mukaan ottaminen tai muuten tiedon välityksen paraneminen on hyvä pointti
 - Kohta 3. (Vipusen) hallintamallin läpikäynti, lisätietoa Vipusen wikistä Vipusen yhteistyöalueella: [Tietoaustan hallintamalli Vipusen palvelussa](#)
 - Kohta 4. Tästä ei p:lla tietoa, onko muilla?
 - Kytölä: Valmistelut saatu kevään-kesän aikana valmiiksi, käsittääkseni jotain dokumentaatiota tullut, itse ryhmät ei vielä ole päässeet käsittääkseni käyntiin
 - Kohta 5. Koski
 - Kytölä: On sovittu, että tulee oma ryhmä. Asettaminen kesken, ensin arkkitehtuuriryhmä. Käytävä OPH:n kanssa läpi asettaako OKM vai OPH.
 - Puranen: Käytännössä nähdään mitä tämä tarkoittaa, etenkin jos tulee toinen, ryhmä jossa varsinaiset rekisterinpitäjät, esim. YTL, VIRTÄ (?). Seuraisko tämä tässä mainittu ryhmä sitten yleisemmällä tasolla. Jos odotetaan tämän ryhmän päätöksiä voi olla liian hidasta.
 - Haapamäki: Mitä tämä ryhmä koskee? Pelkästään Koski-luovutuspalvelua vai myös tietovarastopuolta?
 - Haapamäki: En tiedä, alkukesästä oli puhetta, että tällaiseen on tarve. Esim. priorisointia jonossa oleville tiedontarvitsijoille. Olisiko Tomilla enemmän ajankohtaista tietoa?
 - Kytölä: Tarkennetaan, on puhuttu luovutuspalveluun liittyen - omat yhteisrekisterin pitäjät ym. pohdittava miten menee loogisesti. Jos mietitään tietovarantojen rekistereitä kokonaisuutena. Ennakointi, tilastointi, tutkimus - tässä tulee iso tietomassa, mielenkiintoinen kysymys missä kaikkialla keskustelua käydään. Esimerkiksi uraseurannoissa on oma ryhmä jossa omaa keskustelua.
 - Kohta 6.
 - Kohta 7. Oppimisanalytiikka, jolla oma ryhmä
 - Kohta 8. Erilaisia asioita tätä kautta
 - Puranen: Ensi pe ensimmäinen kokous, tiedonhallintalain toimeenpanoa valmisteleva ryhmä, laaja edustus opetushallintoa, todennäköisesti tulee tuottamaan dokumentaatiota tiedonhallintalain toimeenpanoon. On OPH:n oma ryhmä, mukana KARVI ja YTL ja muita. Erja Nokkanen OPH:lta vetää. Laila Puranen sihteerinä.

Haapamäki: VM:lla on työryhmiä julkisen datan avoimuuden edistämisessä

- Onko kukaan näissä ryhmissä mukana, tietoinen VM:n ryhmistä? Todettiin, että ei ilmeisesti
 - Haapamäki: Pyydän Samia puhumaan tähän ryhmään asiasta
 - Huttunen: Hyvä idea Samin kutsuminen, kiinnostava aihe.
- Rydman: Myöhemmin syksyllä olisi hyvä ottaa esittely tutkimusasioista

Keskustelu ryhmän tehtävistä ja lainsäädäntötyöstä sekä ohjausmallista mm. Kosken osalta

- Hakalisto: Kysymys - miten tämän ryhmän tehtävät on nähty suhteessa lainsäädäntötyössä tuleviin tarpeisiin, jos on tarve muuttaa? Missä määrin tällä ryhmällä on roolia lainsäädännöstä tuleviin tarpeisiin? Esim. rekisterilakia avataan, varhaiskasvatuslakia avataan, jos siis lainsäädäntötyön yhteydessä tulee asioita jotka liittyvät eri toimijoiden tietojen ja tietovirtojen toimimiseen, onko tällä ryhmällä roolia niissä?
- Haapamäki: Meillä ei ole tässä juristeja, kovin syvällisesti ei pystytä lainsäädäntökysymyksiin menemään. Täällä on käyty keskustelu substanssin näkökulmasta, jos on jotain tiettyä lainsäädäntöä, tietyillä henkilöillä ollut vastuu tietyn lain kehittämisestä ja tulkinnasta, ja he ovat käyneet keskustelut lakimiesten kanssa. Pykälät toki säätelevät aika paljon meidän työtä. Keskeisiä kysymyksiä ovat, meiltä pitäisi tulla substanssia siihen

miten tiettyjä pykäläitä pitäisi pystyä käyttämään / tulkitsemaan, ja hahmottamaan miten vaikuttaa asioihin. Minkäänmoista lainsäädännöllistä mandaattia tällä ryhmällä ei ole, jos asettamiskirjettä tulkitsee.

- Huttunen: Liittyy Koskeen. Keskeisin tarve on saada ohjaus nopeasti kasaan. Keskustelut on tällä hetkellä siitä missä ohjataan ja mikä kuuluu mihinkin ryhmään, tämä vähenisi sillä että Koski-tietovarannon ohjausmekanismi saataisiin pian pystyyn. Helpottaisi pohdintaa.
- Haapamäki: Miten Kosken ohjaus on nyt OPH:lla organisoitu?
 - Puranen: Luovutuspalvelu on erotettu tietovarannosta. Kaksi erillistä asiaa. Huomioitavaa: myös Vardan luovutuspalvelu on oma erillinen asiansa.
 - Näkisin, että Koski-tiimi ja Tomi Kytölä olisi keskeisessä roolissa tietovarannon kehittämisessä.
 - Loppukädessä Erja Nokkanen tai Rakel Tiihonen päättävät
 - Kytölä: Vardasta kommentti: Vardalla on oma ohjausmekanismi, ohjausryhmä jne. Selkeä. Virkamiesvalmistelun näkökulmasta Koski-ohjausryhmä olisi hyvä olla, läpinäkyvyyden kannalta.
 - Puranen: Virta-kk palvelu tuo vielä oman leimansa luovutuspalvelukokonaisuuteen, on kyse korkeakoulutiedoista. On tarvetta kyllä ohjausmekanismeihin.
 - Haapamäki: Onko luovutuspalvelulle jotenkin eriytetty omadata-palvelu, onko mukana siinä mietinnässä?
 - Puranen: Kyllä on osa sitä, ei ole eriytetty, liittyy datan hallintaan jne.
 - Haapamäki: Kun katson Virta-näkökulmasta on olennainen, on paljon kehityspotentiaalia. Paljon myös lainsäädännöllisiä asioita.
 - Kytölä: Tämä linkittyy laajemminkin mydata-keskusteluun, josta on paljon muutakin keskustelua. Lainsäädännöllisistä kysymyksistä usein kyse.
 - Luovutuspalvelussa korostuu se, että on useita eri toimijoita - ei voi ajatella että se on OPH:n palvelu, on palvelu johon on lakiin kirjatut että OPH:lla velvollisuus ylläpitää/tuottaa tiettyjä tietoja
- Jäsenet TIES
 - ks. asettamiskirje
 - Manninen: Jutta Virolaisen tilalle tarvitaan meiltä uusi nimi
- Sanastojaos jäsenet:
 - Huttunen tarkistaa, pari nimeä saattaa vielä puuttua
 - Ei muuta korjattavaa
- Oppimisanalytiikkajaos jäsenet:
 - Haapamäki: Tässä puuttunut kokoavaa voimaa, hyvä että saatiin nimityskirjeeseen

4 Ajankohtaiskatsaukset (osallistujien ja tarpeiden mukaan)

- Analytiikkajaosto
 - Kytölä:
 - Ensimmäisessä kokouksessa tarkennetaan mitä tulee pitämään sisällään
 - Noussut jo esille oppimisanalytiikkaan liittyvät standardit, tätä selvitetty 1-2 v. sitten, ei ollut silloin vielä ajankohtaista, kehittyi vielä. Eri puolilla tutkijat näkivät, että oli hieman ristiriitaisia näkökulmia. Markkinat nyt kypsyneet, ehkä nyt pitäisi määritellä tai suositella jotain standardia/standardeja
 - Viitekehystä jatketaan, tarpeellisilta osin
- Opetuksen ja koulutuksen luokitusyhteistyö
 - Kivipelto: Ei ole kokoonnuttu nyt, viimeksi viime vuoden puolella, on ollut käytännön yhteistyötä, tarpeen mukaan käyty TK:n ja OPH:n ja CSC:n kanssa
 - Ei ollut asettamiskirjeessäkään erikseen nimettynä
 - Haapamäki: Keitä ovat jäsenet?
 - OPH Heidi Bergström, Outi,
 - CSC:ltä ollut Pyökkönen Minna, Kaisa Kotomäki Manninen: nykyisin CSC:ltä Ville Hämäläinen ja Leo Linko
 - TK: Mika Witting
 - Jukka: Tämä on tärkeä yhteistyö
 - Voisiko tulla joku esittelemään? Heidi Bergström?
 - Onko jotain asioita joita voisi tuoda tähän ryhmään esille
 - Manninen lupasi selvittää kuka tulisi seuraavaan kokoukseen tästä aiheesta/ryhmästä

5 OKSA-sanastotyön kilpailutus

- Kilpailutus toteutetaan CSC:n toimesta syksyn aikana, osana Vipunen-sopimusta
- Kilpailutusta varten tarvitaan raamit ja tarpeet TIES-koordinaatioryhmältä
 - Mikä on arvio kilpailutettavan palvelutilauksen budjetista
 - Sopimuskauden pituus (aiemmin 1 vuosi, jonka lisäksi 3 vuoden (1+1+1) lisäoptiot)
 - Millaisia tarpeita on, onko jotain erityistä tai poikkeavaa aiemmasta, mikä tulisi huomioida

Huttunen:

- Ehdotan, että Heinin kanssa palaveri, vuosibudjetti ollut aiemmin noin 30K, nousi 60K koska oli erikoistarpeita, tällä hetkellä näyttää että ei olisi vähenemään päin mutta ei kasvavaankaan
- Pullonkaula käytettävissä olevat terminologit, optimivauhti

- Jukka: TIES sihteerin työt on osana Vipunen sopimusta, samoin luokitusryhmän työt, ja sanastotyön osuus, sanastotyöstä myös Sanastokeskuksen osuus. Varmaan tulee vaikuttamaan erityisesti Vipunen sopimukseen. Annettuna sitten tulee Vipunen sopimukseen.

Haapamäki: Onko sanastotyöhön muuta ajankohtaista asiaa?

Huttunen:

- Sanaston toisen laitoksen julkaisu on käsillä pian
- Jatkuvan oppimiseen liittyvä sanastotyö on alkanut myös, perehdytystä jäsenille, sivutrack OKSA:sta
- OKSA porskuttaa hyvin eteenpäin
- Meneekö jatkuvan oppimisen asiat sanastoryhmässä vai omassa? Omassa
- TEM + OKSA-yhteistyötä sanastotyöstössä

Haapamäki: Mitko-ryhmä (jatkuvan oppimisen ja täydennyskoulutuksen asiat suhteessa Virtaan) tämä työ tulee varmaankin huomioiduksi myös

- [MITKO-työryhmä](#)

Huttunen: En ole kuullut MITKO-työryhmästä, selvitän

- Haapamäki: CSC / Helena Majamäki tietää
- Huttunen: Otan yhteyttä Helenaan ja selvitän mitä tuomista Mitkosta olisi OKSA:anja viedään ne sitten harmonisoitavaksi. Sitten sovitaan erikseen julkaisusta, ettei tule kaksoisjulkaisuja tai käsitteitä esim. yti-palveluun

6 Ilmoituasiat

- Ei ilmoitusasioita

7 Seuraavan kokouksen valmistelu

- Jukka, Tero, Tomi, Heini valmistelevaan kokousta, lisäksi olisi hyvä olla OPH:sta mukana joku, Laila mukaan?
 - Laila: Sopii hyvin että koordinoi OPH:n päässä, Erjakin on toki
 - Toivomus, että olisi aineistot viikkoa ennen saatavilla, jotta ehtii käydä läpi
- Seuraava kokous sovittu olevan ti 20.10.2020
 - Valmisteluryhmälle varattava oma kokous syys-lokakuun vaihteeseen Manninen varaa